

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<i>Πρόλογος</i>	17
<i>Εισαγωγή</i>	21

ΜΕΡΟΣ Α

ΧΩΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ: ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: <i>Ευρωπαϊκή χωροταξία και χωρική διακυβέρνηση</i>	31
Ιστορικό	31
Βιώσιμη ανάπτυξη	33
Συνοχή	34
Προγραμματική Περίοδος 2007-13	37
Η Λευκή Βίβλος για τη διακυβέρνηση	37
Εκθέσεις για τη χωροταξία της δεκαετίας του 1990	38
Το Σχέδιο Ανάπτυξης του Κοινοτικού Χώρου	41
Ευρωπαϊκό Δίκτυο Παρατηρητηρίου Χωροταξίας	44
Πρόσφατες εξελίξεις	45
Ο σχεδιασμός στις χώρες της Ευρώπης	46
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: <i>Διακυβέρνηση και χωρική διακυβέρνηση: Θεωρητική προσέγγιση και ερμηνεία</i>	51
Εισαγωγικοί ορισμοί	51
Η Λευκή Βίβλος	52
Οι πέντε αρχές της διακυβέρνησης	54
Χωρική διακυβέρνηση	57
Το πρόγραμμα ESPON 2.3.2	59

Θεωρητικές προσεγγίσεις του ορισμού της διακυβέρνησης	60
Οι κύριες διαστάσεις της προσέγγισης της διακυβέρνησης	62
Η κρίση των παραδοσιακών θεσμών κυβέρνησης	66
Νομιμοποίηση του σχεδιασμού και αμφισβήτηση του κράτους	68
Η θεωρία της <i>ανακλιμάκωσης</i> του χώρου	70
Από την κυβέρνηση στη διακυβέρνηση	72
Οι κίνδυνοι αποτυχίας του μοντέλου της διακυβέρνησης	74
Χωρική διακυβέρνηση, συνεργασία και συμμετοχή.	75

ΜΕΡΟΣ Β

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ: Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: <i>Καταγραφή της εμπειρίας των χωρών της Ευρώπης: Μεθοδολογική προσέγγιση</i>	81
Η σύνταξη των εθνικών εκθέσεων στο πρόγραμμα ESFON 2.3.2	81
Στόχοι των προδιαγραφών των εθνικών εκθέσεων	82
Η σύνθεση των εθνικών εκθέσεων	86
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: <i>Δομές διακυβέρνησης και σχεδιασμός του χώρου: Κράτος, περιφέρειες, κοινωνία, διοίκηση και μορφές σχεδιασμού.</i>	91
Κεντρικό κράτος και κυβέρνηση	92
Περιφερειακός και τοπικός χώρος.	100
Κοινωνία των πολιτών	113
Διοίκηση	115
Φορείς σχεδιασμού του χώρου	124
Πολοδομική και χωροταξική νομοθεσία	128
Μορφές σχεδιασμού	132

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: <i>Χωρική διακυβέρνηση: Συνοχή, επιρροές, συνεργασίες, συμμετοχή και μελλοντική πορεία</i>	143
Συνοχή: Προϋπόθεση ή αποτέλεσμα της διακυβέρνησης; . . .	143
Το ειδικό βάρος των παραδόσεων	147
Η ώθηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης	151
Το κίνητρο της οικονομικής ανταγωνιστικότητας	152
Μορφές συνεργασίας	154
Συμμετοχή των πολιτών	167
Μέθοδοι και εργαλεία	171

ΜΕΡΟΣ Γ

ΧΩΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6: <i>Χωρικό σύστημα και θεσμικό πλαίσιο</i>	179
Συνοπτικά χαρακτηριστικά της χώρας	179
Χώρος και προβλήματα	182
Εργαλεία σχεδιασμού	186
Διοικητικές δομές	188
Κατανομή πόρων και οικονομικά δεδομένα	191
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7: <i>Η εισαγωγή της διακυβέρνησης</i>	197
Σχεδιασμός του χώρου	198
Διοικητική οργάνωση	198
Κοινοτικά προγράμματα και πρωτοβουλίες	201
Ειδικοί φορείς και αρχές	202
Αναπτυξιακές εταιρείες	204
Οργανισμοί αυτοδιοίκησης	207
Η αποδοχή των αρχών της διακυβέρνησης	209
Προβλήματα ενσωμάτωσης της διακυβέρνησης	212
Χρήση μεθοδολογικών εργαλείων	214
Συνεργασίες, συμφωνίες και συμπράξεις	215
Ερευνητική δραστηριότητα	218

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8: <i>Χωρική διακυβέρνηση, φορείς και εξουσίες</i>	223
Νομοθεσία	223
Φορείς σχεδιασμού	226
Ειδικοί τομεακοί φορείς	230
Σχεδιασμός του χώρου και αρμοδιότητες	231
Υπουργεία κεντρικής κυβέρνησης	233
Περιφέρειες και αυτοδιοίκηση	235
Κατανομή πόρων	237
Αποκέντρωση και μεταβίβαση αρμοδιοτήτων	244
Το Σχέδιο «Καλλικράτης»	246
Πολιτικές επιρροές	249
Διασυνοριακή και διακρατική συνεργασία	251
Συνεργασία με βαλκανικές χώρες	255
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9: <i>Μέθοδοι, σχέδια, πολιτικές και διαδικασίες</i>	261
Εθνικός χωροταξικός σχεδιασμός	261
ΕΣΠΑ 2007-2013	265
Τομεακές πολιτικές με χωρικό αντίκτυπο	266
Μεταφορές	267
Ενέργεια	268
Αγροτική ανάπτυξη	269
Βιομηχανία και τουρισμός	270
Περιβάλλον	272
Προβλήματα συντονισμού	273
Απαραίτητες συνέργειες	275
Άτυπες συνεργασίες και ο κοινωνικός τομέας	277
Συμμετοχικές διαδικασίες	281
Προσφυγές, ενστάσεις και διαμαρτυρίες	284
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10: <i>Άτυποι μηχανισμοί, συνεργασίες και πρωτοβουλίες</i>	289
Ανεπίσημες και εθελοντικές συνεργασίες	289
Οριζόντιες και κάθετες συνεργασίες	291
Συνέπειες της έλλειψης συνεργασίας	294

Πρόοδος στον χωροταξικό σχεδιασμό	297
Προσπάθειες στρατηγικού και ολοκληρωμένου σχεδιασμού	299
<i>Επίλογος και συμπεράσματα</i>	303
Τι γίνεται στην Ελλάδα;	303
Η συνολική ευρωπαϊκή εικόνα	309
Ποιες θα είναι οι εξελίξεις;	315
<i>Βιβλιογραφία και πηγές</i>	323
Ελληνική βιβλιογραφία.	323
Ξενόγλωσση βιβλιογραφία.	328
Δικτυακοί τόποι.	335
<i>Παράρτημα: Χάρτες</i>	339